

# Joanna Wiszniewicz

---

"Czas a modele zmiany kulturowej",  
Anna Pawełczyńska [w:] "Problemy  
wiedzy o kulturze" Red. A.Brodzka,  
M.Hopfinger, J.Lalewicz, Wrocław  
1986 : [recenzja]

---

Biuletyn Polonistyczny 31/4 (110), 278

---

1988

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej [bazhum.muzhp.pl](http://bazhum.muzhp.pl), gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OWCZARZ Ewa: Prawda powieści i prawda historii. (O obrazkach powstaniowych B. Bolesławity). "Acta Universitatis Nicolai Copernici." Filologia Polska XXVIII, Toruń 1986, s. 3-17.

Artykuł poświęcony "Obrazkom powstaniowym" J.I. Kraszewskiego. Autorka pragnie przekroczyć utarte negatywne sądy o niekonsekwencjach ideowych i banalności formy cyklu. Zwraca uwagę, że utwory te, czytane i analizowane w całości, dają się interpretować jako dyskurs ideowy - rozpisanie na głosy własnych wątpliwości autora. Nieudolność formy "Obrazków" autorka tłumaczy zbyt ambitnymi zamierzeniami pisarza, który - pragnąc przede wszystkim pokazać prawdę faktograficzną - nie mógł zmieścić się w literackiej konwencji gatunku.

BP/110/119

J.W.

---

PAWEŁCZYŃSKA Anna: Czas a modele zmiany kulturowej. /W:/ Problemy wiedzy o kulturze. Red. A. Brodzka, M. Hopfinger, J. Lalewicz. Wrocław 1986, Oss., PAN IBL, s. 121-130.

Autorka przyjmuje założenie, że każda kultura ma swoją głęboką strukturę ukrytą, którą - na przykład - może być czas. Podważa tezę Filipa Bagby'ego o zbliżającej się światowej dominacji kultury europejskiej. Pokazuje, iż kultury Dalekiego Wschodu, mimo wpływów zachodnio-europejskich, utrzymały swoją tożsamość dzięki współistnieniu różnych struktur czasu. Zadaje trzy pytania: 1) czy kultura europejska zostanie całkowicie zdominowana przez czas linearny? 2) czy w kulturze europejskiej pojawi się nowy model hierarchiczny dynamizując rozwój na zasadzie odrębności czasu świeckiego i świętego? 3) czy istnieje szansa na to, iż struktura czasu charakterystyczna dla wielkich kultur azjatyckich stanie się modelem integrującym współczesną kulturę?

BP/110/120

J.W.